

Lector dr. Alexandru-Sorin CIOBANU

- Facultatea de Drept – Universitatea din București -

DREPT ADMINISTRATIV

CULEGERE DE SPEȚE (PARTEA I)

- Noțiunea și trăsăturile administrației publice
- Izvoarele, normele și raporturile de drept administrativ
- Atribuțiile, competența și capacitatea organelor administrative
- Președintele României
- Guvernul României

Lector dr. Alexandru-Sorin CIOBANU

- Facultatea de Drept – Universitatea din București -

DREPT ADMINISTRATIV

CULEGERE DE SPEȚE (PARTEA I)

- Noțiunea și trăsăturile administrației publice
- Izvoarele, normele și raporturile de drept administrativ
- Atribuțiile, competența și capacitatea organelor administrative
- Președintele României
- Guvernul României

Universul Juridic,

București

-2015-

Editat de S.C. Universul Juridic S.R.L.

Copyright © 2015, S.C. Universul Juridic S.R.L.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al
S.C. Universul Juridic S.R.L.

**NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI
COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI
ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL
ULTIMEI COPERTE.**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CIOBANU, SORIN ALEXANDRU**

**Drept administrativ : culegere de spețe / Sorin
Alexandru Ciobanu. - București : Universul Juridic, 2015
Bibliogr.
ISBN 978-606-673-627-5**

342.9(498)(075.8)

REDACȚIE: tel./fax: **021.314.93.13**
tel.: **0732.320.666**
e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL telefon: **021.314.93.15**
DISTRIBUȚIE: tel./fax: **021.314.93.16**
e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

CUVÂNT ÎNAINTE

După o experiență de aproape 14 ani în activitatea de conducător de seminar și după multiple „strategii” de organizare a acestei activități, am ajuns la concluzia că, în majoritatea cazurilor, cea mai dinamică și interesantă metodă de abordare a problemelor specifice „Dreptului administrativ” este cea practică, adică transpunerea temelor predate la curs în forma unor spețe, mai mult sau mai puțin complicate.

Evident, o anumită temă poate fi abordată, în relația cu studenții, fie printr-o prezentare directă și relativ seacă, după cum se întâmplă la curs, urmând ca aceștia să analizeze datele recepționate și, teoretic, să mediteze asupra lor, fie prin „îmbrăcarea” aceleiași teme în forma unor spețe (imaginare sau reale) care pot fi dezbătute, pe larg, la seminar.

Fără îndoială, a doua variantă este mai interesantă pentru student, iar gradul de reacție va fi mult mai ridicat față de ipoteza în care primesc pur și simplu o informație, cu „certificarea” profesorului că trebuie luată ca atare și că, eventual, reprezintă un adevăr de necontestat, un „dat obiectiv”.

În materia dreptului, în general, și a dreptului administrativ, în special, lucrurile nu sunt deloc simple, iar concluziile care pot fi trase din analiza anumitor situații de fapt nu sunt mereu „albe” sau „negre”, ci se pot plasa în zona de „gri”, adică în zona în care adevărul juridic se poate afla undeva la mijloc, între susținerile părților aflate într-un conflict, necesitând un efort semnificativ pentru a fi descoperit.

Ca atare, prin redactarea unei culegeri de spețe „de școală” ne propunem să punem în discuție diverse aspecte predate la materia „Drept administrativ” și să le supunem dezbaterii studenților, în ideea de a încuraja dialogul și de a stimula apetitul acestora pentru studierea aprofundată a actelor normative, jurisprudenței și doctrinei, pentru a le dezvolta încrederea în raționamentul propriu, capacitarea de argumentare, deprinderile de a identifica și analiza actele relevante, abilitățile de comunicare, viteza de reacție ș.a.

În acest mod, apreciem că nivelul de concentrare și de atenție al studenților, în cadrul activității de seminar, va fi unul ridicat, mai ales ținând cont de faptul că ei vor fi puși în situația de a oferi singuri răspunsuri și argumente, se vor plasa, inevitabil, pe poziții contradictorii, vor încerca să își impună unii față de alții punctul de vedere, să își convingă ceilalți colegi că interpretarea lor este cea justă sau să accepte că analiza celuilalt este mai pertinentă – elemente care nu fac decât să îi pregătească pentru viitoarea carieră de jurist.

Culegerea este inspirată, în destule cazuri, din situații reale (cu mențiunea că nu au fost date nume concrete sau date personale), însă, în principiu, a fost concepută ca un ansamblu de spețe teoretice care nu se bazează, obligatoriu, pe dreptul pozitiv (acesta este și motivul pentru care, în general, nu am precizat ca temei de drept o lege reală, aplicabilă în prezent, ci am preferat să venim cu reglementări ipotetice, chiar dacă au „origini” în realitățile actuale).

Din rațiuni redacționale, vom antama în prezenta lucrare numai câteva dintre temele predate la disciplina „Drept administrativ I”, în cadrul Facultății de Drept a Universității din București: noțiunea și trăsăturile administrației publice; izvoarele dreptului administrativ; norma și raporturile de drept administrativ; competența, atribuțiile, sarcinile și capacitatea organelor administrative; Președintele României; Guvernul României.

Facem precizarea că restul temelor de „Drept administrativ”, atât organizarea administrației centrale de specialitate, administrația publică locală și funcția publică (predate la anul 1 – studii de licență), cât și actele administrației publice, domeniul public, răspunderea în dreptul administrativ și contenciosul administrativ (predate la anul 2 – studii de licență) vor fi transpuse în formă de spețe în lucrări distincte, care vor apărea în viitorul apropiat.

CAPITOLUL 1

NOȚIUNEA DE „ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ”

1 Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. X/2015, A.B. este numit în funcția de judecător stagiar. Acest act este atacat la instanța de contencios administrativ de către o asociație non-guvernamentală, pe motiv că A.B. este cunoscut ca având, în trecut, o conduită nepotrivită pentru un aspirant la funcția de magistrat.

Emitentul hotărârii se apără invocând faptul că, potrivit Constituției, obiectul acțiunii în contencios administrativ îl poate reprezenta numai un act administrativ, or hotărârea contestată a fost emisă de către o autoritate care face parte din sfera puterii judecătorești, neavând, așadar, atribuții pe linia administrației publice. Ca atare, actul atacat nu poate fi calificat ca un act administrativ.

- ❖ Este întemeiată apărarea pârâtului?
- ❖ Cine va avea calitatea de pârât (calitate procesuală pasivă) într-un astfel de litigiu?

2 Conform art. 100 din Constituție, în exercitarea atribuțiilor sale, Președintele României emite decrete care se publică în Monitorul Oficial al României. Organizația non-guvernamentală X formulează o acțiune în contencios administrativ prin care cere anularea decretului de numire a lui A.B. în funcția de judecător la Curtea Constituțională. Acțiunea este formulată în contradictoriu cu Președintele României și cu Administrația Prezidențială (prezentată în Legea nr. 47/1994 ca reprezentând „serviciile publice aflate la dispoziția Președintelui României, pentru îndeplinirea atribuțiilor sale”).

În fața instanței, Președintele României invocă faptul că el nu reprezintă o autoritate administrativă, întrucât nu este reglementat în Capitolul V al Titlului III din Constituție, dedicat în mod exclusiv organelor cu această natură juridică. Ca atare, nici actele sale nu pot fi

calificate ca „acte administrative”, fiind în realitate acte de drept constituțional, care nu sunt de competența instanței de contencios administrativ.

- ❖ Este întemeiată apărarea Președintelui?
- ❖ Precizați dacă Administrația Prezidențială este sau un organ al administrației publice.

3 Potrivit art. 5 alin. (1) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, președintele Curții numește, prin ordin, magistrații-asistenți. Deși A.B. promovase concursul organizat pentru ocuparea unui astfel de post, președintele Curții Constituționale refuză numirea sa. În aceste condiții, A.B. solicită instanței de contencios administrativ obligarea acestuia la emiterea ordinului corespunzător.

În apărare, pârâtul invocă faptul că nici el, nici Curtea Constituțională, nu pot fi considerați autorități administrative, ca atare nu se poate formula o astfel de solicitare pe calea contenciosului administrativ.

- ❖ Care este natura juridică a Curții Constituționale? Poate aceasta figura ca pârâtă într-un litigiu de contencios administrativ? Dar președintele Curții Constituționale?
- ❖ Care este natura juridică a ordinului a cărui emiteră se solicită?

4 Potrivit art. 125 alin. (1) al Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, Înalta Curte de Casație și Justiție are în structura sa și un departament economico-financiar și administrativ, condus de un manager economic. Acesta este numit în funcție prin ordin al președintelui Î.C.C.J., în urma promovării concursului organizat, în acest sens, potrivit Regulamentului aprobat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În urma respingerii solicitării sale de a se înscrie la concurs, A.B. solicită instanței de contencios administrativ anularea atât a Regulamentului care a stat la baza organizării concursului, cât și a ordinului prin care o altă persoană, considerată admisă, a fost numită manager economic.

Noțiunea de „administrație publică”

În apărare, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție învederează faptul că aceasta este o instanță judecătorească și nu are atribuții de înfăptuire a administrației publice, întrucât nu face parte din sfera Executivului. Pe cale de consecință, actele contestate nu ar fi acte administrative, ci acte înfăptuite în cadrul puterii judecătorești, deci nu pot forma obiectul unei acțiuni în anulare, întemeiată pe dispozițiile art. 52 din Constituție.

- ❖ Este întemeiată această apărare?
- ❖ Precizați dacă la nivelul instanțelor judecătorești putem regăsi și acte administrative, în sensul art. 52 din Constituția României.
- ❖ Care este natura activității de natură administrativă derulată la nivelul acestor instanțe, prin comparație cu activitatea administrativă derulată de organele din sfera Executivului?

5 Potrivit art. 102 din Constituția României, Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice. În temeiul acestor dispoziții, Guvernul României adoptă o ordonanță de urgență prin care stabilește obligația autorităților și instituțiilor de interes județean și local de a efectua reduceri salariale și de personal, pentru a se contracara efectele crizei economice.

Avocatul Poporului contestă la Curtea Constituțională această ordonanță, argumentând că administrația de la nivel județean/local este separată de cea de la nivel central, condusă de Guvern, ca atare ultimul nu poate aduce atingere modului în care se gestionează treburile publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

În replică, Guvernul arată că, indiferent de natura autorităților administrative – centrale sau locale, întreaga administrație publică îi este subordonată. În plus, chiar dacă s-ar aprecia că nu există raporturi de subordonare între organele administrației locale și Guvern, acesta are dreptul constituțional de a adopta acte cu forță de lege – ordonanțele – care sunt obligatorii și pentru autoritățile de la nivel local.

- ❖ Comentați susținerile părților și analizați temeinicia lor.
- ❖ Explicați care sunt raporturile dintre Guvern și administrația autonomă locală.

6 Prin Hotărârea Parlamentului României nr. X/2015 au fost numiți membrii Consiliului de Administrație al Societății Române de Televiziune. Reprezentanții grupului parlamentar Y contestă hotărârea, arătând că:

- potrivit art. 19 alin. (2) din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și a Societății Române de Televiziune, plenul celor două camere reunite ale Parlamentului are obligația de a numi membrii consiliilor de administrație, conform propunerilor formulate de grupurile parlamentare, potrivit configurației politice și ponderii acestora în Parlament;

- în speță, au fost încălcate aceste dispoziții legale, întrucât plenul Parlamentului nu a votat propunerile formulate de grupul parlamentar Y, care ar fi avut dreptul la desemnarea unui număr de 3 membri; de asemenea, candidații propuși de acest grup parlamentar nici măcar nu au fost audiați în comisiile parlamentare de specialitate.

- ❖ Precizați care este natura juridică a Hotărârii nr. X/2015, mai precis dacă ea poate fi considerată un act administrativ sau nu.
- ❖ Arătați dacă astfel de hotărâri ale Parlamentului reglementează activități specifice administrației publice „mijloc”.
- ❖ Care sunt modalitățile prin care se poate verifica legalitatea acestui act?

7 Conform art. 31 alin. (5) din Constituția României, învățământul de toate gradele se desfășoară în unități de stat, particulare și profesionale, în condițiile legii.

De asemenea, potrivit art. 29 din O.U.G. nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, orice persoană juridică, publică sau privată, interesată în furnizarea de educație se supune procesului de evaluare și acreditare, în condițiile legii.

Procedura de acreditare presupune parcurgerea a două etape succesive:

a) autorizarea de funcționare provizorie, care acordă dreptul de a desfășura procesul de învățământ și de a organiza, după caz, admiterea la studii;

b) acreditarea, care acordă, alături de drepturile prevăzute la lit. a), și dreptul de a emite diplome, certificate și alte acte de studii

Noțiunea de „administrație publică”

recunoscute de Ministerul Educației și Cercetării și de a organiza, după caz, examen de absolvire, licență, masterat, doctorat.

Pentru furnizorii de educație de învățământ superior, autorizația de funcționare provizorie se acordă pe baza avizului favorabil al ARACIS (Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior) și al Ministerului Educației și Cercetării, prin hotărâre a Guvernului, iar acreditarea se face prin lege promovată de Guvern, la inițiativa Ministerului Educației și Cercetării, pe baza avizului ARACIS.

- ❖ Precizați dacă o instituție de învățământ superior privată face parte din structura administrației publice.
- ❖ Cum calificați legea prin care este acreditată o instituție de învățământ superior? Este vorba despre un act de administrație publică, un act de legiferare, sau un act cu o altă natură juridică?
- ❖ Precizați dacă o astfel de lege are caracter normativ sau individual.
- ❖ Argumentați dacă, potrivit Constituției României, pot fi adoptate și legi cu caracter individual.

8 În ceea ce privește relația Guvern-Parlament, Constituția României prevede, printre altele:

- Guvernul răspunde politic numai în fața Parlamentului pentru întreaga sa activitate. Fiecare membru al Guvernului răspunde politic solidar cu ceilalți membri pentru activitatea Guvernului și pentru actele acestuia (art. 109).

- Guvernul și celelalte organe ale administrației publice, în cadrul controlului parlamentar al activității lor, sunt obligate să prezinte informațiile și documentele cerute de Camera Deputaților, de Senat sau de comisiile parlamentare, prin intermediul președinților acestora. În cazul în care o inițiativă legislativă implică modificarea prevederilor bugetului de stat sau a bugetului asigurărilor sociale de stat, solicitarea informării este obligatorie (art. 111);

- Camera Deputaților și Senatul, în ședință comună, pot retrage încrederea acordată Guvernului prin adoptarea unei moțiuni de cenzură, cu votul majorității deputaților și senatorilor (art. 113).

De asemenea, conform art. 2 din Legea nr. 115/1999 privind responsabilitatea ministerială, Guvernul răspunde politic numai în fața